

IZBRANI OSEBNI ZDRAVNIKI (SPLOŠNI IN PEDIATRI)

Številka: 0072-2/2026 - DI/1

Datum, 6. 1. 2026

ZADEVA: Zakon o dodatnih interventnih ukrepih na področju zdravstva (ZDIUPZ) - Navodilo o ravnanju

Dne 26. 12. 2025 je bil v Uradnem listu RS, št. 111/25 objavljen Zakon o dodatnih interventnih ukrepih na področju zdravstva (ZDIUPZ), ki je začel veljati dne 30. 12. 2025, in na področju izvajanja pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja prinaša novosti v zvezi z:

- odvzemom nadomestila (18. člen ZDIUPZ),
- režimom gibanja (22. člen ZDIUPZ) in
- izvedbo laične kontrole (24. člen ZDIUPZ).

ZDIUPZ z namenom doseganja večje odgovornosti zavarovancev predvideva ukrepe, ki se nanašajo na spoštovanje navodil o ravnanju med trajanjem začasne zadržanosti od dela. V povezavi s tem se opredeljujejo določene aktivnosti za izbranega osebnega zdravnika – splošnega in pedatra (IOZ) v okviru ugotavljanja začasne zadržanosti od dela v njegovi pristojnosti, ki jih pojasnjujemo spodaj.

Sprejete zakonske novosti za IOZ v povezavi z navodilom o ravnanju so:

- navodila o ravnanju med začasno zadržanostjo od dela morajo biti **dana pisno** in z njimi morajo biti **ustrezno seznanjeni tako zavarovanci kot tudi njihovi delodajalci** (pojasnjeno v nadaljevanju). Mora biti torej izkazano, da so bila ta navodila vročena zavarovancu in tudi delodajalcu.
- za odobritev odhoda zavarovanca med začasno zadržanostjo od dela v državo, ki ni država njegovega prebivališča (**odhod v tujino**), je **pristojen imenovani zdravnik Zavoda**, in ne več IOZ kot je to veljalo do uveljavitve ZDIUPZ. Imenovani zdravnik z odločbo odobri ali zavrne predlog za dovolitev odhoda, in sicer tako za obdobje začasne zadržanosti od dela, ki je v pristojnosti IOZ, kot tudi za obdobje, ko je odločanje o začasni zadržanosti od dela v pristojnosti imenovanega zdravnika.

1. Navodilo o ravnanju, ki ga poda IOZ

V primeru, ko IOZ zavarovancu odobri začasno zadržanost od dela, mu hkrati poda tudi navodilo o ravnanju, ki mora biti evidentirano v zdravstveni dokumentaciji zavarovanca.

Obveznost podaje pisnih navodil glede ravnanja zavarovanca, ko začasno zadržanost od dela odobri zdravnik, ki ni izbrani osebni zdravnik zavarovanca ali pa je lečeči zdravnik v dodatni ambulantni družinske medicine, velja tudi za te zdravnike.

Navodilo mora biti prilagojeno zdravstvenemu stanju zavarovanca, pri čemer je namen teh navodil, da prispevajo k čimprejšnji povrnitvi zavarovančeve delovne zmožnosti in s tem vrnitvi na delo. Pri zasledovanju tega namena pa je treba paziti, da so navodila o ravnanju *sorazmerna* zavarovančevemu zdravstvenemu stanju ter z njim povezanim potekom oz. načinom zdravljenja in rehabilitacije. To pomeni, da navodila o ravnanju ne "omejujejo" zavarovanca bolj, kot je to potrebno za dosego namena. Navodila ne smejo vključevati aktivnosti ali ravnanj, ki bi lahko negativno vplivala na zdravljenje (poslabšanje zdravstvenega stanja) oziroma bi s tem podaljševala čas do povrnitve delazmožnosti.

Osnovno pravilo je, da se mora zavarovanec med začasno zadržanostjo od dela **nahajati na naslovu svojega prebivališča**, ki ga lahko zapusti (**brez posebne odobritve**) zaradi:

- opravljanja zdravstvenih storitev – med te štejejo tako zdravstvene storitve, ki jih zavarovanec izvaja v okviru javne mreže ali samoplačniško (npr. izvajanje fizioterapije v samoplačniški ambulanti);
- nege ožjega družinskega člana, ki je ne izvaja na naslovu svojega prebivališča (npr. starš neguje otroka na domu drugega starša, pri katerem otrok sicer prebiva) in
- sobivanja (ki se izvaja v okviru hospitalnega ali zdraviliškega zdravljenja).

IOZ lahko v primeru ugotovitve, da **odhod z naslova stalnega ali začasnega prebivališča zavarovanca (kraj prebivanja) ne vpliva negativno na zdravstveno stanje zavarovanca**, zavarovancu z navodili o ravnanju, ki jih zapiše v zdravstveni dokumentaciji zavarovanca, odobri:

- gibanje **v kraju prebivanja** zavarovanca in/ali
- gibanje **izven kraja prebivanja** zavarovanca.

Negativen vpliv na zdravstveno stanje pomeni tako poslabšanje zdravstvenega stanja kot tudi podaljševanje časa do povrnitve zmožnosti za delo.

Dovoljenje za odhod v drug kraj oziroma odobritev gibanja izven kraja poda IOZ, kot je to veljalo tudi do sedaj, z izjemo odhoda v tujino. Imenovani zdravnik sicer lahko tudi sam v odločbi, s katero odloči o začasni zadržanosti zavarovanca za delo, odobri gibanje izven kraja prebivanja. Če tega ni storil, pa to lahko za določeno obdobje odobri osebni zdravnik sam. Enako velja tudi glede dovoljenja gibanja v kraju.

Kraj prebivanja je najožji kraj v okolici stalnega ali začasnega prebivališča zavarovane osebe, v katerem so zavarovani osebe zagotovljene osnovne storitve, potrebne za zagotavljanje preživetja (npr. trgovina, lekarna) in drugih neodložljivih storitev v povezavi z urejanjem drugih pravic, če to dejanje ne vpliva negativno na zdravstveno stanje. Naslov prebivanja mora biti prijavljen (stalno ali začasno prebivanje). Če naslov prebivanja ni prijavljen in je zavarovanec drugje, mora imeti odobritev IOZ za odhod izven kraja bivanja, sicer to pomeni kršitev.

2. Način seznaitve zavarovanca in delodajalca z navodili o ravnanju

- IOZ sicer mora vedno dati zavarovancu navodilo o ravnanju med začasno zadržanostjo od dela, če pa izjemoma teh posebnih navodil o ravnanju ne poda, se šteje, da se mora zavarovanec v času odobrene začasne zadržanosti od dela nahajati na naslovu svojega prebivališča. V tem primeru lahko naslov svojega prebivališča zapusti le zaradi izvedbe zdravstvenih storitev, izvajanja nege na drugem naslovu ali sobivanja.
- Odobritev prostega gibanja v kraju prebivanja zavarovanca ali izven kraja njegovega prebivanja mora IOZ dati **pisno** in ga tudi vročiti zavarovancu in delodajalcu. Iz navodil o ravnanju ne sme biti razvidno zdravstveno stanje zavarovanca.

Kot **pisna seznaitev zavarovanca** se šteje:

- obvestilo na elektronski naslov zavarovanca, ki je vpisan v CRPP. Če zavarovanec v CRPP ne zagotovi veljavnega elektronskega naslova, je dolžan navodila od izbranega osebnega zdravnika pridobiti sam (obvestilo preko portala za zavarovane osebe, kopija iz kartoteke oz. pisno).

Pisna seznaitev delodajalca:

- do zagotovitve ustrezne tehnične rešitve za avtomatično pošiljanje navodil o ravnanju delodajalcu, mu IOZ na njegovo zahtevo posreduje navodilo o ravnanju, kot je zapisano v zdravstveni dokumentaciji zavarovanca (kopija iz kartoteke oz. pisno).

V skladu s prehodno določbo ZDIUPZ bo Zavod v treh mesecih od uveljavitve tega zakona določil podrobnejšo vsebino navodil o ravnanju zavarovanca med začasno zadržanostjo od dela ter način in roke seznaitve delodajalca in zavarovanca s temi navodili. Tako bo vsebina navodil o ravnanju usklajena s pristojnimi strokovnimi kolegiji (za družinsko medicino in za pediatrijo) in dorečen način elektronskega zapisa teh navodil ter njihovo posredovanje zavarovancem in njihovim delodajalcem.

3. Odobritev odhoda v tujino v času začasne zadržanosti od dela

Za odobritev odhoda zavarovanca med začasno zadržanostjo od dela v tujino je vedno pristojen imenovani zdravnik Zavoda, in sicer tako za obdobje začasne zadržanosti od dela, ki je v pristojnosti IOZ, kot tudi za obdobje, ko je odločanje o začasni zadržanosti od dela v pristojnosti imenovanega zdravnika.

Pogoji

Odhod zavarovanca v tujino se lahko dovoli zaradi opravljanja zdravstvenih storitev zavarovancu ali drugega opravičljivega osebnega razloga zavarovanca in če odhod v drugo državo ne vpliva negativno na zdravstveno stanje zavarovanca.

Način podaje predloga za odobritev odhoda v tujino:

- Na predlog zavarovanca

Zavarovanec se lahko z vlogo obrne na imenovanega zdravnika Zavoda in predlaga odobritev odhoda v tujino v času odobrene začasne zadržanosti od dela. Zahtevo je treba podati pred načrtovanim odhodom v tujino in hkrati navesti razloge za to. Vzorec zahteve bo v kratkem objavljen na spletni strani ZZZS:

- Na predlog IOZ:

Predlog za odobritev odhoda v tujino poda IOZ z uporabo elektronskega predloga imenovanemu zdravniku (ePIZ) (če želi IOZ istočasno predlagati tudi odločanje o začasni zadržanosti od dela mora za odobritev zadržanosti od dela poslati ločen predlog). Pri podaji ePIZ zaradi odobritve odhoda v tujino IOZ na ePIZ kot vrsto pravice označi 1-začasna zadržanost od dela, podvrsta pravice 1 - osnovna odobritev, Kot obdobje zadržanosti od dela navede obdobje zadržanosti od dela, za katero se predlaga odobritev odhoda v tujino, v obrazložitvi predloga pa mora IOZ navesti obdobje, za katero je odobril zadržanost od dela (če je pristojnost za odločanje o začasni zadržanosti njegova), obdobje za katero želi, da se odobri odhod v tujino in opredeliti razloge zaradi katerih predlaga odobritev ter ePIZ predložiti morebitna dokazila, ki utemeljujejo odobritev odhoda v tujino. Ostale rubrike na ePIZ IOZ izpolni enako, kot sicer pri podaji predloga za odločanje o zadržanosti od dela.

4. Posledice ravnanja v nasprotju z navodili o ravnanju

Če se zavarovanec ravna v nasprotju z navodili o ravnanju, ki so mu bila dana pisno, se mu nadomestilo odvzame od dneva ugotovljene kršitve do izteka začasne zadržanosti od dela, vendar ne dlje kot 30 dni. Nadomestilo se zavarovancu ob prvi kršitvi ne odvzame, pri čemer se za prvo kršitev šteje kršitev, ki jo je zavarovanec storil enkrat v obdobju petih let. Če zavarovanec opravlja pridobitno delo, pa se mu nadomestilo odvzame ob vsakokratni kršitvi.

Lepo pozdravljeni.

Področje za odločanje o pravicah in
medicinske pripomočke

Ana Vodičar
Vodja – direktorica področja I